

Sininärhen (*Coracias g. garrulus* L.) esiintymisestä Suomessa.

ILMARI HILDÉN.

Sininärhen varsinaiseen leviämisalueeseen kuuluvat Keski- ja Etelä-Eurooppa — kuitenkin niin että laji läntisissä valtioissa on paljon harvinaisempi kuin itäisissä —, Länsi-Siperia ja Luoteis-Afrikka. Ruotsissa sininärhi on aikaisemmin ollut verraten yleinen aina 61:nnele leveysasteelle saakka, pesien vielä 1860- ja 1870-luvuilla Tukholman ja Upsalan tienoilla; nykyisin tavataan Ruotsissa enää vain harhailevia yksilöitä. Etelä-Norjassa laji silloin tällöin näyttäytyy, eikä se enää pesi Tanskassakaan. Suomenlahden eteläpuolella sininärhi on pesivänä; itse olen tavannut linnun Runön saarella Riianlahdessa kesänä 1921 ja 1925.¹⁾ Laatokan eteläpuolella tiedetään sininärhen pesivän ainakin Novaja Ladogassa, Ladeinoje Poljessa ja Andomassa.

Suomessa²⁾ sininärhi on varmuudella pesinyt vain kaksi kertaa. Molemmat löytöpaikat ovat Laatokan länsirannalta: Pyhäjärven pitäjän Sortanlahdessa ja Vernitsassa; viimeksimainitusta paikasta löydettiin pesä (4 poikasta ja muna) ontosta haavasta 13. VII. 1886. Mahdolliseen pesimiseen viittaa Espoon löytö 12. VIII. 1845 (5 lintua). Lisäksi on yksinäisiä harhailevia yksilöitä ammuttu tai nähty monin paikoin ympäri maamme: Antreassa 1876 tai 1878, Sortavalassa keväällä 1901, Viipurissa 1853, Loviisassa 31. V. 1893, Pyhtäällä syksyllä 1920, Porkkalassa 1. V. 1849, v. 1857, 3. VI. 1899 ja 22. V. 1902, Kirkkonummella 22. V. 1902 ja 5. VIII. 1929, Helsingin pitäjän Herttuaniemessä 9. V. 1924, Nurmijärvellä 14. V. 1845, Tammisaarella, Barösundissa 1900 ja 1. VII. 1901, Hankoniemessä 11. VII. 1901, Inkoossa 25. V. 1902 ja 9. I. 1918, Kaksikerrassa, Korpoossa, Ahvenanmaalla (Brändö 20. VI. 1924 ja Köökarissa kesä-

¹⁾ ILMARI HILDÉN: Något om faunan och floran på Runö. Fauna och Flora N:o 5, Stockholm 1921.

ILMARI HILDÉN: Några kompletterande uppgifter om faunan på Runö. Ibid. N:o 2. 1927.

²⁾ K. E. KIVIRIKKO: Suomen linnut I. Porvoo 1926.

IVAR HORTLING: Ornitologisk Handbok II. Helsingfors 1930.

PONTUS PALMGREN: Fynd av blåkråka (*Coracias garrulus* L.). Memor. Soc. F. Fl. Fenn. 6, 1929—1931.

kuussa 1926), Tammelassa (5 kpl.) 25. IV. 1899, Pyhäjärvellä 13. VII. 1886, Huittisissa 9. IX. 1898, Porissa 9. IX. 1898, Sääksmäellä (2 kpl.) kesäkuussa 1918, Eräjärvellä 25. VII. 1915, Hämeenkyrössä 17. VII. 1869, Rautalammella, Suonenjoella, Kuopiossa kesäkuussa 1900, 14. VIII. 1906 ja 30. I. 1922, Karstulassa 18. VI. 1912, Pihti-putaalla, Hailuodossa syystalvella 1885 (kuolleena), lissä sekä Varangissa lokakuussa 1868.

Asuessani kesällä 1931 Lounais-Hämeessä Tammelan pitäjän Letkun kylässä lähellä Ruostejärven rantaa, tein siellä sarjan sininärheä koskevia havaintoja, jotka ansainnevat maininnan syystä, että ne viittaavat sininärhen pesineen sanotulla paikkakunnalla.

Ensimmäinen havaintoni on kesäk. 30 p:ltä 1931, jolloin Ruostejärven eteläpuolella kasvavassa metsässä näin samalla kertaa 2 lintua. Linnut olivat erittäin arkoja. Käydessäni samalla paikalla 5., 10. ja 14. VII. näin joka kerralla molemmat linnut, kun sitävastoin käynneilläni 2., 4. ja 12. VII. huomasin vain toisen. Edellämainituista havainnoista sekä lintujen käyttäytymisestä saattoi mielestäni jokseenkin varmasti päätätä näiden siellä pesineen; etsiskelyistä huolimatta en kuitenkaan pesää löytänyt. Pesimispaikka oli *Vaccinium*-tyyppinen, aukkoinen, harvahko mäntymetsä, jossa sekapuuna oli kuusta ja haapaa. KIVIRIKKO mainitsee teoksessaan „Suomen linnut“ sininärhen Saksassa usein pesivän vihreätikan koloihin. Kun samoilla paikoilla, missä tapasin sininärhet, usein näin harmaatikkoja (*Picus canus* Gmelin), on mahdollista, että sininärhen pesä oli jossakin haavassa, vanhassa harmaatikan pesäkolossa.

Noin kahden km:n päässä yllämainitusta paikasta, Ruostejärvestä etelään tein toisen sininärheä koskevan havainnon. Eräässä harvahkossa, *Myrtillus*-tyyppisessä sekametsässä, jossa pääpuulajeina olivat koivu, kuusi ja haapa, näin 3., 6. ja 9. VII kullakin kerralla yhden sininärhen. Oliko tämä yksilö sama kuin jompikumpi edellisellä havaintopaikalla näkemäni lintu, on tietenkin mahdotonta varmasti sanoa, mutta olen taipuvainen luulemaan, että kyseessä oli erillinen löytö. Kun en kertaakaan nähnyt samalla kertaa muuta kuin yhden yksilön, jää aivan epävarmaksi, oliko lintu pesivä vaiko harhaileva yksilö.

Joskaan, kuten yllä mainitsin, minun ei onnistunut löytää sininärhen pesää, ovat edellä esittämäni havainnot mielestäni omiaan osoittamaan, että tämän kauniin itäisen lajin harvalukaiseen pesimislöytöluetteloon maassamme on uutena lisänä merkittävä Tammela.

**Über das Vorkommen der Mandelkrähe (*Coracias g. gar-
rulus* L.) in Finnland.** — Nach einer Einleitung, wo die früheren Funde der Mandelkrähe in Finnland erwähnt werden, teilt Verf. einige Beobachtungen mit, die er im Sommer 1931 im Kirchspiel Tammela gemacht hat. In der Nähe des Sees Ruostejärvi, in einem Kiefernwalde des *Vaccinium*-Typus, beobachtete er mehrmals im Juni und Juli die Mandelkrähe, und zwar öfters zwei Exx. gleichzeitig. Nach diesen Beobachtungen sowie nach dem Benehmen der Vögel zu urteilen scheint es dem Verf. ziemlich sicher, dass die Art dort genistet hat; trotz eifrigem Suchen war es jedoch nicht möglich das Nest zu finden. Verf. äussert die Vermutung, dass die Mandelkrähe in einer Nesthöhle des Grauspechtes (*Picus canus* Gmelin), der in demselben Walde oft beobachtet wurde, nistete. Früher sind nur zwei Nestfunde der Mandelkrähe aus Finnland bekannt; die beiden Fundorte sind auf der W-küste des Ladoga-Sees.

Havaintoja lintujen laulun alkamisajasta ja niiden liikkeellelähtö-ajasta ennen auringonnousua.

A. TH. BÖÖK.

Oheenliitetyssä taulukossa esitetyt havainnot tein samalla paikalla asuntoni, Kerttusalo-nimisen talvihuvilan, alueella P a d a s j o e n pitäjässä, harjanteella Alijärven ja Päijänteen Padasjoenselän välillä.

Sää oli, kuten tunnettu, viime kesänä (1932) lämmin ja tasainen. Päivällä lämmintä, yöllä $+10^{\circ}$ — $+16^{\circ}$. Tuuli oli yöllä pitkän kesää suhteellisesti heikko, taivas pilvinen tai kirkas.

Havaintojeni tarkoituksena oli aluksi ottaa selkoa siitä, kuinka aikaseen linnut alkavat laulaa tahi lähtevät liikkeelle. Luonnollisesti on mahdotonta näistä harvoista havainnoista tehdä mitään varmoja johtopäätöksiä, mutta toivon kuitenkin niistä olevan jotain hyötyä niiden monien lintujen elämää koskevien tärkeiden kysymysten ratkaisemisessa, jotka nyt on pantu alulle.

Ensimmäisinä laulavat punarinta, laulurastas ja käki, sitten kirjosiippo, lehtokerttu ja käenpiika, edelleen pajulintu, peippo ja metsäkirvinen sekä viimeiseksi västäräkki ja pääsky.